

Vec C-725/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

27. november 2023

Vnútroštátny súd:

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

9. október 2023

Žalobkyňa:

M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka
komandytowa – akcyjna z siedzibą w R

Žalovaný:

R.W.

[omissis] [číslo spisu]

UZNESENIE

Dňa 9. októbra 2023

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach VII Wydział Gospodarczy (Okresný súd Katowice-Východ, Katowice, VII. oddelenie pre obchodnoprávne veci) [omissis]

[omissis] [zloženie súdu]

9. októbra 2023 v Katoviciach po prejednaní

na neverejnom zasadnutí

žaloby M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka komandytowa - akcyjna (spoločnosť s ručením obmedzeným I. komanditná spoločnosť na akcie) so sídlom v R.

proti R. W.

o zaplatenie

rozhodol:

1. Na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie požiadať Súdny dvor Európskej únie o odpoveď na túto otázku:

Má sa článok 2 bod 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo [16]. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ, L 48, 2011, s. 1) vykladať tak, že do rozsahu jeho pôsobnosti spadá okrem istiny za plnenie špecifické pre daný zmluvný vzťah, ktorého predmetom je dodanie tovaru alebo poskytnutie služby, aj náhrada nákladov vzniknutých v súvislosti s plnením zmluvy, na úhradu ktorých sa dlžník zmluvne zaviazal?

[omissis] [prerušenie konania]

[omissis]

- ODÔVODNENIE -

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Účastníci konania

Žalobkyňa: M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka komandytowa - akcyjna so sídlom v R

[omissis]

[omissis] [adresa žalobcu a údaje o právnom zástupcovi]

Žalovaný: R. W.

vykonávajúci podnikateľskú činnosť

pod názvom Firma Handlowo-Uslugowa A. v Katoviciach

[omissis]

[omissis] [adresa žalovaného]

Otázka vnútroštátneho súdu

[omissis]

[zopakovanie prejudiciálnej otázky]

Opis skutkového stavu v rozsahu relevantnom pre položenú otázku

Účastníci konania sú podnikatelia. Žalobkyňa je komanditno-akciová spoločnosť. Žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť vo vlastnom mene;

V súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou 3. júla 2019 zmluvné strany uzavreli na dobu neurčitú nájomnú zmluvu o prenájme obchodných priestorov v nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v K.;

Na základe zmluvy sa žalovaný zaviazal zaplatiť:

nájomné (ku dňu uzavretia zmluvy) vo výške 270 PLN v čistom plus príslušnú DPH za tovary a služby (sadzba bola 15 PLN/m² plochy); bolo tiež dohodnuté, že nájomné je splatné vopred do 10. dňa každého mesiaca;

poplatky za energie, ktoré zahŕňali cenu za teplo, plyn, palivo a elektrickú energiu objednané na uspokojenie potrieb nájomcu, ako aj všetky fixné poplatky, ktoré prenajímateľovi vznikli za dodávku energií; zúčtovacie obdobia a frekvenciu vystavovania faktúr za poplatky určila prenajímateľka (žalobkyňa) podľa vlastného uváženia; tieto poplatky plus príslušná daň z tovarov a služieb mali byť uhradené do 5 dní odo dňa doručenia faktúry nájomcovi (žalovanému);

mesačný paušálny poplatok za spoluúčasť na úhrade všetkých bremien, výdavkov a nákladov súvisiacich s objektom (ku dňu uzavretia zmluvy) vo výške 10 PLN/m² prenajatej plochy (vrátane 0,42 PLN v čistom za dlhodobé užívanie nehnuteľnosti, 1,93 PLN za daň z nehnuteľností, 1,00 PLN v čistom za odvoz

komunálneho odpadu, 8,65 PLN v čistom za ostatné bremená a výdavky); tento poplatok zahŕňal najmä: verejné odvody a iné poplatky, odpisy objektu, náklady na personálne zabezpečenie vrátnice objektu, náklady na správu objektu, náklady na upratovanie, náklady na rekonštrukciu, údržbu a opravy objektu; poplatok bol splatný vopred do 10. dňa každého mesiaca;

Počas trvania zmluvy žalobkyňa vystavila 3 samostatné faktúry; za každú pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy;

Žalobkyňa nebola priamym dodávateľom energií (z bodu 3b), ale len prefakturovala žalovanému náklady, ktoré sám uhradil dodávateľom;

Zmluvné strany sa zmluvne dohodli na výške úrokov prislúchajúcim žalobkyni v prípade omeškania s platbou nájomného alebo niektorého z poplatkov podľa maximálnej úrokovej sadzby v zmysle článku 481 § 2¹ kodeks cywilny (Občiansky zákonník) (maximálny úrok z omeškania);

Dňa 13. septembra 2019 zmluvné strany pripojili k zmluve dodatok, ktorým sa jej predmet rozšíril o ďalšie obchodné priestory;

Žalobkyňa listom z 28. mája 2020 predložila žalovanému vyhlásenie o ukončení nájomnej zmluvy s okamžitou platnosťou;

V rámci konania vedeného na Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach (Okresný súd Katowice-Východ, Katowice) žalobkyňa žiada od žalovaného zaplatať sumu 13 933,89 PLN, ktorá pozostáva z:

pohľadávok z 26 neuhradených faktúr, z toho 11 faktúr sa týka nezaplatených energií, 7 faktúr obsahuje paušálny poplatok za spoluúčasť na úhrade všetkých bremien, výdavkov a nákladov spojených s objektom a 8 faktúr za nájomné; suma všetkých neuhradených faktúr je 9 397,89 PLN;

paušálnej sumy vo výške 40 eur za každú neuhradenú faktúru (t. j. 40 eur x 26 faktúr) v celkovej výške 4 536,00 PLN;

Žalovaný vo veci samej nepodal vyjadrenie.

Právne predpisy Európskej Únie relevantné pre poskytnutie odpovede

Článok 1 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách

Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.

Článok 2 bod 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov: „splatná suma“ je istina, ktorá mala byť zaplatená v zmluvnej alebo zákonnej lehote splatnosti vrátane uplatniteľných daní, ciel, poplatkov alebo odvodov uvedených na faktúre alebo v rovnocennej výzve na zaplatenie;

Článok 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách

Členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách medzi podnikmi mal veriteľ bez potreby upozornenia nárok na úrok z omeškania, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) veriteľ splnil svoje zmluvné a zákonné povinnosti a
- b) veriteľ nedostal splatnú sumu včas, s výnimkou prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za omeškanie.

Článok 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách

Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v súlade s článkom 3 alebo 4, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 eur.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 20. októbra 2022 C-585/20... BFF Finance Iberia SAU proti Gerencia Regional de Salud de la Junta de Castilla y León

Vnútroštátne právne predpisy relevantné pre poskytnutie odpovede

Článok 659 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (zákon z 23. apríla 1964, Občiansky zákonník);

Nájomnou zmluvou sa prenajímateľ zaväzuje poskytnúť nájomcovi vec do užívania na dobu určitú alebo neurčitú a nájomca sa zaväzuje platiť prenajímateľovi dohodnuté nájomné.

Článok 4 bod 1a ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zákon z 8. marca 2013 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách);

Pojmy použité v zákone znamenajú: peňažné plnenie – odplata za dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb v rámci obchodnej transakcie.

Článok 7 ods. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zákon z 8. marca 2013 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách);

Pri obchodných transakciách - s výnimkou obchodov, v ktorých je dlžníkom orgán verejnej moci - má veriteľ bez potreby upozornenia právo na zákonný úrok z omeškania v obchodných transakciách, pokiaľ sa strany nedohodli na vyššej úrokovej sadzbe a to za obdobie od splatnosti platby do dňa zaplatenia, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky:

- 1) veriteľ poskytol svoje plnenie;
- 2) veriteľ nedostal zaplatené v lehote uvedenej v zmluve.

Článok 10 ods. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zákon z 8. marca 2013 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách);

Veriteľovi odo dňa vzniku nároku na úroky uvedené v článku 7 ods. 1 alebo článku 8 ods. 1 prislúcha nárok požadovať od dlžníka aj bez vyzvania náhradu nákladov na vymáhanie pohľadávky vo výške:

- 1) 40 eur - ak hodnota splatnej sumy nepresahuje 5 000 PLN;
- 2) 70 eur - ak je hodnota splatnej sumy vyššia ako 5 000 PLN, ale nižšia ako 50 000 PLN;
- 3) 100 eur - ak sa hodnota splatnej sumy rovná, alebo je vyššia ako 50 000 PLN.

Dôvody, pre ktoré súd položil prejudiciálnu otázku

Ako je uvedené vyššie, predmetom konania pred súdom je žaloba o zaplatenie nájomného a poplatkov za spotrebované energie (vrátane elektrickej energie, tepelnej energie, vody) a iných poplatkov za údržbu budovy žalovaným, ktorý je nájomcom obchodného priestoru (užívajúcim obchodný priestor) žalobkyni, ktorá je prenajímateľkou (poskytujúci priestory do užívania). Okrem toho sa žalobkyňa domáha náhrady nákladov spojených s vymáhaním pohľadávok z každej nezaplatennej faktúry.

Povinnosť platiť nájomné a poplatky vyplýva z písomnej nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi zmluvnými stranami. Ku každej z vyššie uvedených pohľadávok vystavili žalobkyni faktúru (tri samostatné faktúry). Nájomné a poplatky za údržbu budovy boli podľa dohody zúčtované mesačne a boli splatné vopred do 10. dňa každého mesiaca. V prípade poplatkov za energie si prenajímateľka mohla ľubovoľne určiť lehotu zúčtovania a frekvenciu vystavovania faktúr, pričom úhrada mala byť v tejto súvislosti vykonaná do 5 dní odo dňa doručenia faktúry.

V prípade energií boli ich dodávateľmi externé subjekty, s ktorými žalobkyňa uzatvárala zmluvy a ktorým uhrádzali platby. Následne boli tieto náklady prenesené - formou faktúry - na žalovaného, ktorý tieto energie skutočne využíval

(tzv. refakturácia). V prípade poplatku súvisiaceho s údržbou budovy však išlo o paušálnu sumu a mal pokrývať výdavky žalobkyní súvisiace okrem iného napr. s verejnými odvodmi, rekonštrukciami a upratovaním objektu, nákladmi na správu objektu a krytím odpisov amortizácie.

Z 26 faktúr, ktorých sa týkala výzva na zaplatenie v rámci konania: 11 sa týka poplatkov za spotrebované energie, 7 sa týka paušálnych poplatkov súvisiacich s údržbou budovy a 8 sa týka samotného nájmu.

Skutkový stav v prejednávanej veci je v podstate nesporný. Po obdržaní kópie žaloby žalovaný nepodal vyjadrenie k žalobe, taktiež sa nedostavil na pojednávanie a nezaujal stanovisko k veci. Vnútroštátny súd má však pochybnosti o právnom posúdení.

Podľa názoru súdu prejednávajúceho túto vec vznikla otázka, ktorá si vyžaduje výklad práva Európskej únie a to článku 2 bodu 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ, L 48, 2011, s. 1), pretože existuje pochybnosť, či má žalobkyňa nárok na náhradu nákladov spojených s vymáhaním faktúr, ktoré nie sú vystavené ako faktúry za nájomné za daný mesiac. Inými slovami, je pohľadávkou v zmysle smernice akákoľvek suma na základe zmluvy, aj keď predstavuje len náhradu nákladov vynaložených podnikateľom a nie je ekvivalentom za konkrétne plnenie v danom právnom vzťahu?

V súlade s poľským kodeks cywilny (Občiansky zákonník) sa prenajímateľ zaväzuje poskytnúť nájomcovi vec do užívania na dobu určitú alebo neurčitú a nájomca sa zaväzuje platiť prenajímateľovi dohodnuté nájomné. Nájomné je ekvivalentom, ktorý prináleží prenajímateľovi výmenou za užívanie veci nájomcom. Ide teda o odplatu pre prenajímateľa za užívanie poskytnutej veci nájomcom. Zmluvné strany si však môžu v zmluve upraviť aj povinnosť platiť ďalšie plnenia nazývané doplnkové plnenia alebo iné poplatky nezávislé od prenajímateľa. Tieto plnenia však nepredstavujú nájomné.

Aj keď je nepochybné, že zmluva medzi zmluvnými stranami je obchodnou transakciou (pozri: vec C-199/19... RL sp. z o. o. proti J. M.) tak - podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa preberá uvedená smernica - možnosť uplatnenia nároku na úroky z omeškania pri obchodných transakciách a teda náhrady nákladov spojených s vymáhaním pohľadávok sa vzťahuje na peňažné plnenia chápané ako odplata za dodanie tovaru alebo poskytnutie služby pri obchodnej transakcii. Aj keď v tomto smere neexistuje rozsiahla judikatúra, existuje názor, že „peňažné plnenie“ je plnenie zodpovedajúce nepeňažnému plneniu druhej zmluvnej strany (pozri aj: Sąd Apelacyjny (Odvolací súd vo Varšave, Poľsko) v rozsudku z 3. januára 2020 [omissis]). Podobný názor zastávajú aj niektorí zástupcovia odbornej vedy [omissis]. [odkaz na doktrínu]

Pochybnosti súdu nie sú rozptýlené ani analýzou ustanovení smernice a predchádzajúcich odôvodnení. Zdá sa, že podstatný význam tu bude mať článok 1 ods. 2, ktorý stanovuje predmetný rámec uplatňovania smernice a článok 2 bod 8.

Prvý z vyššie uvedených ustanovení odkazuje na všetky platby, ktoré predstavujú odplatu za obchodné transakcie. V odôvodnení 8 sa uvádza, že rozsah tejto smernice by sa mal obmedziť na platby vykonávané ako odplata za obchodné transakcie. Táto smernica by nemala upravovať transakcie so spotrebiteľmi, úroky v spojitosti s inými platbami, napr. platbami podľa zákonov o zmenkách a šekoch alebo platbami vykonávanými ako náhrada škody vrátane platieb od poisťovní. Samotný pojem odplaty však nie je definovaný. Na druhej strane demonštratívny výpočet prípadov, ktoré nespádajú do rozsahu pôsobnosti smernice sa týka situácií, v ktorých platobná povinnosť nemá ani len podobný charakter ako platby vyplývajúce zo zmluvy medzi účastníkmi sporu.

Normotvorca Únie však definoval pojem „splatná suma“ ako istina, ktorá mala byť zaplatená v zmluvnej alebo zákonnej lehote splatnosti vrátane uplatniteľných daní, ciel, poplatkov alebo odvodov uvedených na faktúre alebo v rovnocennej výzve na zaplatenie. Súdny dvor Európskej únie sa už výkladom tohto pojmu zaoberal (vec C-585/20), aj keď v inom kontexte ako je uvedený tu.

Správny výklad tejto normy je veľmi dôležitý, pretože jednou z podmienok pre možnosť uplatnenia nároku na úroky z omeškania (článok 3 ods. 1) je neobdržanie splatnej sumy veriteľom načas. Nárok požadovať náhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vzniká až získaním nároku požadovať úroky. Smernica bola prebratá do poľského právneho poriadku rovnakým spôsobom.

Vo svetle vyššie uvedených úvah je potrebné uviesť, že medzi pojmami odplata a splatná suma existuje spojitosť. Ak do rozsahu pôsobnosti smernice spadajú len platby predstavujúce odplatu v obchodných transakciách, pojem splatná suma nemôže zahŕňať platby na iné účely. Preto je potrebné zvážiť, či istina uvedená v článku 2 ods. 8 smernice predstavuje len úhradu nepeňažného plnenia typického pre daný právny vzťah, ku ktorému sa podnikateľ uzatvárajúci zmluvu zaviazal.

Vnútroštátny súd zastáva názor, že splatnou sumou z obchodnej transakcie je len suma, ktorá má predstavovať úhradu za vlastné nepeňažné plnenie veriteľa (dodanie tovaru alebo poskytnutie služby) a nezahŕňa náhradu výdavkov alebo iné dočasné vynaložené náklady, ak neboli zahrnuté a netvorí súčasť zložky istiny. V obchodných vzťahoch – zdá sa – platí zásada, že odplata sa formuje s prihliadnutím na vynaložené náklady a očakávaný zisk. V prípade zmluvného oddelenia týchto prvkov treba vychádzať z toho, že časť pokrývajúca vzniknuté náklady nepredstavuje platbu za poskytnutie služby alebo dodanie tovaru. Odlišný prístup by mohol viesť k nároku veriteľa požadovať niekoľko paušálnych náhrad za – spravidla – jedno plnenie. Podobne by sa mali posudzovať platby, ktoré súvisia s obchodnou transakciou, ale vzhľadom na ich povahu a základ pre ich vznik ich nemožno zahrnúť do výšky splatnej sumy veriteľa. Ako príklad možno

uviesť vyššie uvedené náklady na dodanie energií, ktoré sú zabezpečované externými subjektmi a zmluvná strana tieto služby sama neposkytuje a nie je povinná poskytovať tento typ služieb (nevyužíva subdodávateľov na plnenie vlastných záväzkov), ale prenáša len náklady, ktoré v tejto súvislosti vznikli. Ide len o vzniknuté náklady spojené s plnením charakteristickým pre veriteľa.

Na druhej strane – čo okrem iného vyvoláva pochybnosti vnútroštátneho súdu – ak veriteľovi vznikli konkrétne náklady, ktoré mu mal dlžník v stanovenej lehote nahradiť, v prípade omeškania to môže mať negatívny vplyv na jeho finančnú situáciu a vyústiť do potreby využívania externých zdrojov financovania bežných operácií. Cieľom prebratia smernice bolo okrem iného predchádzať takýmto situáciám, ktoré majú vplyv na konkurencieschopnosť a ziskovosť podnikov na vnútornom trhu.

Odpoveď na položenú otázku je preto dôležitá pre rozhodnutie súvisiace s požiadavkou na paušálne sumy náhrad za vystavené a načas neuhradené faktúry, ktoré zahŕňajú sumy splatné ako paušálny poplatok súvisiaci s údržbou budovy a náhrady výdavkov za spotrebované energie. Aj keď žalovaný v tomto rozsahu žalobu nenamieta vnútroštátny súd je povinný z úradnej moci a správne uplatniť ustanovenia hmotného práva.

[omissis]

[omissis] [zloženie súdu]

[omissis]

[omissis] [vnútroštátne otázky ohľadom konania]

K., dňa 9. októbra 2023

[omissis]

[omissis] [zloženie súdu]